

Warszawa, dnia 29 września 2020 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

PT1.056.2.2020.PSG.793

Odpowiadając na Pani petycję z 18 sierpnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia nowej pomocy społecznej w postaci zwolnienia z VAT produktów żywnościowych oraz produktów leczniczych i wyrobów medycznych dla osób, którym przyznano zasiłek pielęgnacyjny, opiekuńczy, celowy na zakup leków bądź żywności lub specjalny zasiłek bytowy służący do zwolnienia z opłat za żywność, produkty lecznicze, wyroby medyczne, uprzejmie informuję, co następuje.

Na wstępie należy wskazać, iż przepisy dotyczące podatku od wartości dodanej w całości objęte są zakresem prawa Unii Europejskiej. W odniesieniu do podatku od towarów i usług oznacza to przestrzeganie postanowień przede wszystkim dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej¹ - dalej „dyrektywa VAT”, oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego podatku od wartości dodanej.

Objęcie prawa krajowego w zakresie opodatkowania podatkiem od wartości dodanej obowiązkiem harmonizacji z prawem unijnym powoduje, iż Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, nie posiada nieograniczonej swobody kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie, w tym także w zakresie polityki stawek VAT. Odstępstwa od zasad wynikających z dyrektywy VAT możliwe są jedynie na podstawie przyznanych państwom członkowskim UE derogacji.

Należy przy tym zauważyć, iż podatek VAT jest podatkiem powszechnym, co oznacza, iż opodatkowaniu podlegają wszystkie transakcje, poza enumeratywnie wskazanymi w przepisach.

Kwestia zwolnień od podatku VAT (w tym lista towarów i usług objętych zwolnieniem oraz warunki stosowania zwolnienia) uregulowana została w tytule IX dyrektywy VAT (art. 131-166). W przepisach tych nie zostały wymienione wprost dostawy towarów lub świadczenie usług na rzecz osób pozostających w trudnej sytuacji bytowej, np. takich, którym przyznano ww. zasiłki. Nie ma zatem możliwości na gruncie prawa unijnego do zwolnienia od podatku

¹ Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

X

od towarów i usług tak szerokiej grupy czynności jak sprzedaż produktów żywnościowych oraz produktów leczniczych i wyrobów medycznych na rzecz ww. osób.

Jednocześnie pragnę wskazać, iż od 1 lipca br. stosowana jest tzw. nowa matryca stawek VAT, czyli nowy system stawek tego podatku, wprowadzony przepisami ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw². Zgodnie z nową matrycą podstawowe produkty żywnościowe, wymienione w poz. 1-18 załącznika nr 10 do ustawy z dnia 11 marca o podatku od towarów i usług³ (dalej: ustawa o VAT) są opodatkowane z zastosowaniem preferencyjnej stawki podatku VAT w wysokości 5%. Natomiast produkty lecznicze oraz wyroby medyczne są opodatkowane z zastosowaniem preferencyjnej stawki podatku w wysokości 8%, gdyż są wymienione w załączniku nr 3 do ustawy o VAT (poz. 13 i 14). Odstępstwo od zastosowania podstawowej stawki podatku VAT w tych przypadkach jest w pełni zgodne z dyrektywą VAT, gdyż możliwość objęcia preferencją podatkową (nie niższą jednak niż 5%) dostaw tych towarów została przewidziana w pkt 1-4 załącznika nr III do tej dyrektywy.

Powyższe oznacza, iż w obecnie obowiązującym porządku prawnym nie ma możliwości, na gruncie prawa unijnego, do zwolnienia od podatku VAT sprzedaży produktów żywnościowych oraz produktów leczniczych i wyrobów medycznych na rzecz osób, którym przyznano zasiłek pielęgnacyjny, opiekuńczy, celowy na zakup leków bądź żywności lub specjalny zasiłek bytowy. Jednocześnie dostawa tych produktów jest objęta ogólną (wskazaną wyżej) preferencją - dla każdego nabywcy, co sprawia, iż korzystają z niej wszyscy konsumenci.

Z upoważnienia Ministra Finansów
Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług

Paweł Selera
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

² Dz. U. poz. 1751, z późn. zm.

³ Dz. U. z 2020 r., poz. 106, z późn. zm.